

AVIZUL

Comisiei mixte a Academiei de Științe a Moldovei și Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare

de audiere publică a rapoartelor finale privind implementarea proiectelor de inovare și transfer tehnologic finalizate în 2022, create prin Hotărârea Prezidiului nr. 78 din 27.02.2023, asupra raportului final de inovare și transfer tehnologic 21.80015.5107.250T „Creșterea și valorificarea soiurilor de mentă autohtone cu cerere sporită în piață pentru obținerea produselor antibacteriene, imunomodulatoare”, director de proiect: dr. Victor MELNIC, Universitatea de Stat din Moldova.

Comisia de audiere a rapoartelor finale privind implementarea proiectelor de inovare și transfer a fost formată în temeiul art. 61 lit. h) din Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr.259 din 15.07.2004 (republicat), subpunctul 20 al punctului 7 din Statutul Academiei de Științe a Moldovei, aprobat prin Hotărârea Adunării Generale nr. I/2 din 24 ianuarie 2019, și al punctului 13 al Instrucțiunii privind raportarea finală a implementării proiectelor din domeniile cercetării și inovării, aprobate de ANCD prin Ordinul nr. 105 din 7 decembrie 2020, și în baza Fișei de evaluare, elaborate și aprobate de ANCD. Ca urmare a audierilor publice privind implementarea proiectelor de inovare și transfer tehnologic, desfășurate în data de **6 iunie 2023** în format online (disponibil la link-ul <https://www.youtube.com/watch?v=wBsxBCEsFWI>), experții și-au expus opiniile.

Avizul Comisiei este perfectat în baza avizelor experților în domeniul tehnologic, științific și economic.

1. Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect în corelare cu cele obținute după implementarea proiectului.

Se constată divergente între scopul propus, cel realizat și titlul proiectului. Astfel, pentru obținerea produselor cu însușiri antibacteriene, imunomodulatoare, ceea ce este trasat în titlu, a fost propus drept scop includerea în studii a echinaceei, iar din scopurile realizate a fost antrenată și roinița, ceea ce denotă lipsa unor obiective clare și argumentate în propunerea de proiect. Obiectivele și rezultatele atestă atingerea parțială a scopului proiectului.

2. Funcționalitatea tehnologiei/serviciului/produsului obținut în cadrul proiectului

Raportul a fost redactat, rezultatele fiind prezentate într-o ordine logică. Rezultatele sunt confirmate cu date de analize biochimice realizate în perioada de desfășurare a proiectului.

3. Infrastructura disponibilă pentru continuarea proiectului și funcționalitatea acesteia

În realizarea proiectului a fost utilizată infrastructura cofinanțatorului, care și este beneficiarul plantațiilor fondate cu suportul și asistența echipei. Din raport nu rezumă ce infrastructură a instituției ce a implementat proiectul a fost utilizată și dacă a fost fortificată pe parcursul implementării proiectului. De asemenea nu este indicată contribuția cofinanțatorului. În raport se remarcă achiziționarea unui aparat de deshidratare și obținere a apei inter- și intracelulare, dar fără specificarea beneficiarului și sursei de finanțare.

4. Diseminarea rezultatelor obținute (acțiuni de diseminare întreprinse)

Membrii echipei au realizat o activitate activă de diseminare a rezultatelor proiectului: au fost elaborate 2 ghiduri metodice, 2 lucrări științifice. Rezultatele au fost expuse la 2 conferințe internaționale, 2 emisiuni radio și una TV. Rezultatele inovative „Soiuri noi de plante medicinale autohtone cu valoare adăugată și rezistență la provocările de secetă” au fost prezentate la 6 saloane de inventică și inovații și obținute 4 medalii de aur, una de argint și una de bronz (Inventica 2021, medalie de argint, Pro Invent 2021, medalie de aur, Traian Vuia 2021, medalie de bronz, Traian Vuia 2022, medalie de aur, Pro Invent 2022, medalie de aur, Euroinvent 2022, medalie de aur).

5. Colaborarea între organizația executor și organizația partener/alte organizații (specificul și continuarea colaborării)

Este descrisă o colaborare activă cu partenerul echipei ÎI „Ușurelu Lucia”. În vederea extinderii colaborărilor membrii echipei au participat la forumul de afaceri HEGO Blac Sea Herb din Republica Moldova, conferința organizată de Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului în cadrul Proiectului „Herbs for Growth”/Hego. De asemenea au fost organizate 2 seminare cu producătorii de plante medicinale și aromatice.

6. Efectul socio-economic al proiectului real și potențial

Produsul final al proiectului includ plantațiile fondate, însă în raport nu este prezentată informația cu privire la efectul socio-economic al rezultatelor activităților realizate.

Efectele proiectului sunt de ordin potențial. Autorul afirmă că actualmente comercializarea biomasei este imposibilă și nerentabilă dat fiind faptul că plantațiile sunt în primul an de dezvoltare, s-a obținut o cantitate relativ mică de biomasă, iar cheltuielile pentru lucrările de înființare a plantației, mentenanță și recoltare depășesc cu mult valoarea biomasei obținute. Culturile intră în rod începând cu anul 2-3 de la plantare. Cu toate acestea în aspect economic s-ar fi putut estima eficiența proiectului în baza rezultatelor căpătate, cunoscând deja cheltuielile efective de înființare a plantației și prețurile de comercializare a biomasei.

Concluzii

Piața produselor medicinale naturale și a uleiurilor aromatice nu este saturată. Tema merită a fi apreciată. Obiectivele proiectului se înscriu în direcțiile prioritare de dezvoltare a sectorului plante medicinale și aromatice. A fost aprofundată colaborarea activă cu reprezentanții mediului de afaceri din domeniu, astfel fiind promovate soiurile noi autohtone de plante medicinale și aromatice. Raportul repetat a fost redactat conform cerințelor. Rezultatele obținute au fost ordonate conform activităților realizate, au fost prezentate date suplimentate ce confirmă potențialul inovativ al proiectului. Totodată, nu a fost expusă nici o analiză socio-economică, nu au fost prezentate date confirmate privind fortificarea infrastructurii și dezvoltării potențialului echipei ce a realizat proiectul.

Proiectul este apreciat cu calificativul: Satisfăcător, punctaj final 19 puncte.

Președintele Comisiei

dr. hab. Liliana Condraticova

Secretarul Comisiei

dr. Fiodor Braniște